

Kisebb közlemények.

Petites communications.

M. kir. Központi Statisztikai Hivatal. — *Office central royal hongrois de statistique.*

Statisztikai Szakvizsgáló Bizottság. — *Commission d'examen pour la statistique.* A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr *Illyefalvi* I. Lajost, a székesfővárosi statisztikai hivatal igazgatóját és *Vasváry* Ferencet, a pécsi egyetem nyilv. r. tanárát a Statisztikai Szakvizsgáló Bizottság tagjává nevezte ki.

Kinevezés. — *Nomination.* A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr *Janik* Gyula dr. szakdíjnokot min. segédfogalmazóvá, *Feketits* József stat. ellenőrt stat. főtitkáré, *Tiprovácz* Gyula dr. stat. tisztet stat. ellenőrre, *Várady* Pál stat. gyakornokot stat. tiszté nevezte ki.

A m. kir. Közp. Statisztikai Hivatal igazgatója *Ohmann* János díjnokot stat. gyakornokká nevezte ki.

Jellegadóományozás. — *Promotion.* A Kormányzó úr Ó Főméltósága *Kádas* Károly dr. min. titkári címmel felruházott min. s. titkárnak a min. titkári jelleget adományozta.

Berendelés. — *Rattachement.* *Kádas* Károly dr. min. titkár szolgálatátételre a m. kir. közgazdasági miniszter úr mellé rendeltetett be.

Nyugdíjazás. — *Mise à la retraite.* A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr *Benyovszky* Imre statisztikai főtanácsost május hó végével nyugalmába helyezte.

Vitézzéavatás. — *Ordre des braves.* A Kormányzó úr Ó Főméltósága *Pap* László dr. min. fogalmazót a legutóbb megtartott vitézi avatáson vitézzé avatta.

Nemzetközi Statisztikai Intézet. — *Institut International de Statistique.*

Tagválasztás. — *Election de membres.*

* *Pour compléter l'effectif de ses membres, l'Institut International de Statistique procéda cette année à de nouvelles élections dont le résultat fut établi le 17 septembre 1928 par le Secrétariat général de la Haye. Sur 172 membres 128 avaient envoyé à la Haye leur bulletin de vote jusqu'au délai fixé. On élut tous les 5 candidats proposés aux sièges de membres honoraires, mais en raison de l'éparpillement des suffrages relatifs aux places de membre titulaire, lesquels se divisent ordinairement trop parmi les candidats dans cette première période de l'élection, des 47 candidats deux obtinrent seulement la majorité des voix ($\frac{2}{3}$) cette fois exigée.*

Les nouveaux membres honoraires sont:

M. Béla Földes, ministre en retraite, ancien député, ancien professeur de la statistique, de l'économie politique et des finances à l'Université de Budapest, membre ordinaire de l'Académie Hongroise des Sciences, membre honoraire de la Société Hongroise de Statistique, membre de l'Institut depuis 1886. Les nombreuses conférences et rapports qu'il fit aux Sessions de l'Institut, ont été publiés dans la série du Bulletin: De ses travaux très variés, qui pourraient remplir presque une bibliothèque, travaux parus en plusieurs langues au sujet de nombreux problèmes théoriques et pratiques de la statistique, de l'économie politique, des finances et de la sociologie, nous mentionnons les plus connus (parus en partie en plusieurs éditions): De la question sociale (1870), La récente tendance du mouvement ouvrier (1873), Traité d'économie politique et de finances (1882), Papier-monnaie etagio (1883), Sta-

A Nemzetközi Statisztikai Intézet taglétszámának kiegészítése céljából a folyó évben új választások folytak le, melyek eredményét 1928 szeptember 17-én állította össze az Intézet hágai főtitkársága. A 172 tag közül 128 küldte be szavazatát a megállapított terminusig Hágába. A választások eredményeképpen a tiszteletbeli tagságra ajánlott 5 jelölt kivétel nélkül megválasztott, a rendes tagsági helyekre javaslatba hozott 47 jelölt közül azonban a választás első periódusa alkalmával rendszerint, s így most is erősen megoszló szavazatok folytán csak kettő nyerte el az ezúttal szükséges $\frac{2}{3}$ többséget.

Az Intézet új tiszteletbeli tagjai a következők:

Földes Béla ny. miniszter, v. képviselő, a budapesti tudományegyetem v. statisztika, közgazdaságtan és pénzügytan tanára, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Magyar Statisztikai Társaság tiszteletbeli tagja. **Földes** a Nemzetközi Statisztikai Intézetnek 1886 óta tagja, akinek az Intézet ülészeit tartott több statisztikai előadása és jelentése a „Bulletin“-sorozat kötetiben jelent meg. Rendkívül kiterjedt és a statisztika, közgazdaságtan, pénzügytan, társadalompolitika számos elméleti és gyakorlati problémájával több nyelven foglalkozó, szinte könyvtárszámba menő irodalmi munkásságából, a következő néhány legismertebb, részben több kiadásban is közreadott művét emeljük ki: A szociális kérdéstről (1870). A munkásmozgalom legújabb iránya (1873). Bevezetés a gazdaság történetébe (1878). A nemzetgazdaságtan és pénzügytan kézikönyve (1882). Papírpénz ésagio (1883). Nemzetgazdasági és statisztikai évkönyv (1883,

tistique de la Hongrie (1885), *La statistique criminelle* (1889), *Économie sociale* (1893—1894), *Études sur la quote-part* (1899), *Traité d'économie d'Etat* (1900), *Conférences statistiques* (1904), *Le socialisme* (1910), *Contribution à la théorie du commerce international* (1915), *Finanzwissenschaft* (1920).

M. Herbert Clark Hoover, secrétaire d'Etat du Commerce des Etats-Unis. Chef des Bureaux du Recensement et du Commerce intérieur et extérieur, il a beaucoup développé et élevé à un haut niveau, la statistique officielle des Etats-Unis. M. Hoover a été membre et président de plusieurs Conseils créés pour résoudre pendant la guerre les problèmes d'alimentation publique de l'Amérique et ceux de l'Europe d'après-guerre. Auteur de nombreuses études économiques et techniques.

M. Victor Mataja, ancien ministre de la Prévoyance Sociale, ancien président de l'Office fédéral de Statistique de l'Autriche, professeur à l'Université de Vienne. En dehors de ses travaux officiels de statistique, il a écrit de nombreuses études statistiques. Auteur de plusieurs éminentes oeuvres traitant l'économie politique, les finances et les questions du travail. Membre de l'Institut International de Statistique depuis 1897, M. Mataja prit, de 1923 à 1927, comme vice-président, part aussi dans la direction de l'Institut.

M. Conrad Alexandre Verrijn Stuart, professeur d'économie politique et de statistique à l'Université d'Utrecht, ancien directeur du Bureau Central de Statistique des Pays-Bas, ancien président, pendant près de deux décades, de la Commission Centrale de Statistique des Pays-Bas. Membre de l'Institut International de Statistique depuis 1899, il en a été secrétaire général de 1907 à 1911 et a participé à presque toutes les Sessions, présentant de précieux rapports et des études de grand intérêt. A déployé une activité scientifique très large et d'une valeur durable dans le domaine de la statistique et de l'économie politique. Rédacteur du périodique „De Economist“.

M. Eugène Würzburger, conseiller intime, professeur en retraite de l'Université de Leipzig, ancien directeur des Offices de statistique de Saxe et de Dresde. Quoiqu'il ne soit membre de l'Institut International de Statistique que depuis 1903, M. Eugène Würzburger a pris part dans l'activité de l'Institut presque depuis sa fondation, ne cessant d'y collaborer comme membre de Commissions, ou comme rapporteur. Ses travaux scientifiques s'étendent sur presque toutes les branches de la statistique. Fondateur et éditeur de la „Deutsches Statistisches Zentralblatt“.

Ainsi, par l'élection de M. Béla Földes, savant remarquable et apprécié à l'étranger,

1884, 1885). Magyarország statisztikája (1885). A bűnügy statisztikája (1889). Társadalmi gazdaságtan (1893—1894). Quótatanulmányok (1899). Államháztartástan (1900). Statisztikai előadások (1904). A szocializmus (1910). A nemzetközi kereskedelem elméletéhez (1915). Finanzwissenschaft (1920).

Hoover Herbert Clark, az Egyesült Államok kereskedelmi államtitkára, aki mint a népszámlálási és a bel- és külkereskedelmi hivatalok vezetője rendkívül kifejlesztette az amerikai hivatalos statisztika munkateljesítményét. Ezenkívül Amerika háborús és Európa háború utáni közéletelmzési problémáinak megoldására alakult több tanácsnak volt tagja és elnöke. Számos gazdasági és technikai tanulmány szerzője. A Nemzetközi Statisztikai Intézet újonnan megválasztott tagja.

Mataja Viktor ny. népjóléti miniszter, az osztrák szövetségi statisztikai hivatal v. elnöke, a bécsi egyetem tanára. Hivatalos statisztikai munkássága mellett számos önálló statisztikai tanulmányt írt. Több jeles közgazdasági, pénzügyi és munkaügyi mű szerzője. Mataja a Nemzetközi Statisztikai Intézetnek 1897-ben lett tagja s a háború utáni első ülészakon, Brüsszelben alelnökké választatván, 1923-tól 1927-ig az Intézet vezetésében is résztvett.

Verrijn Stuart Konrád Sándor, az utrechti egyetem közgazdaságtan és statisztika tanára, Németalföld központi statisztikai hivatalának v. igazgatója, a németalföldi közp. statisztikai bizottságnak közel két évtizeden át volt elnöke. A Nemzetközi Statisztikai Intézetnek 1899-ben választott tagjává s 1907-től 1911-ig mint főtitkár vezette az Intézet ügyeit, de egyébként is a legtöbb ülészakon résztvett és azokon értékes referátumokat, tanulmányokat terjesztett elő. Irodalmi munkássága úgy a statisztika, mint a közgazdaságtan terén igen kiterjedt és maradandóbecsű. A „De Economist“ c. folyóirat szerkesztője.

Würzburger Jenő titkos tanácsos, a lipcei egyetem ny. tanára, a szász, valamint a drezdai statisztikai hivatalok v. igazgatója. A Nemzetközi Statisztikai Intézetnek 1903 óta tagja, de annak működésében már több, mint egy évtizeddel előbb, szinte megalapítása óta vett részt s mint bizottságok tagja, vagy előadója azóta és ma is kitűnő munkása. Irodalmi működése a statisztikának csaknem minden ágára kiterjedt. A nagy szaktudással szerkesztett „Deutsches Statistisches Zentralblatt“ megalapítója és kiadója.

A választások eredményeképen tehát Magyarország ismét képviseletet nyert a Nemzetközi Sta-

la Hongrie est de nouveau représentée parmi les membres honoraires de l'Institut International de Statistique. M. Földes est le troisième savant hongrois dont l'Institut a, par cette distinction rare et hautement estimée, récompensé les mérites. Avant lui, seuls deux personnalités renommées du monde scientifique hongrois, Jules Kautz et le baron Louis Láng, furent élus membres honoraires, tandis que ni Charles Keleti, quoique ayant pendant longtemps eu un rôle de premier plan dans la vie statistique internationale, ni Joseph Kőrösy, qui prit part par de nombreuses conférences de grande valeur aux travaux de l'Institut et participa, avec Keleti, à la fondation de celui-ci, n'ont pu, en raison de l'effectif limité des membres honoraires, avoir cette distinction.

Les nouveaux membres titulaires de l'Institut sont:

M. Jean Maynard Keynes (Cambridge), éditeur du „The Economic Journal“, secrétaire de la „Royal Economic Society“, président de la Société Nationale d'Assurance sur la vie. Il a publié plusieurs études et livres de haute valeur sur des questions de finances, de monnaie, de problème bancaire, et sur le calcul des probabilités. Ses ouvrages relatifs aux traités de paix sont surtout connus.

M. Bertil Nyström, directeur du Bureau du Travail et de la Prévoyance sociale de la Suède, vice-président de la Société de Statistique de la Suède. Ses nombreuses études statistiques ont trait surtout aux questions du travail et de la statistique sociale.

A Német Statisztikai Társaság első tiszteletbeli tagjai.

Les premiers membres honoraires de la Société Statistique d'Allemagne.

Dans sa séance du 6 septembre 1928, à Hambourg, dont nous rendrons compte au prochain numéro, la Société Statistique d'Allemagne a décidé, sur la proposition de M. Frédéric Zahn, président, de conférer le titre de membre honoraire à ses membres ayant acquis des mérites particuliers dans la statistique. Les cinq premiers membres honoraires ont été aussitôt élus, à l'unanimité. En premier lieu, a été élu M. Eugène Würzburger, conseiller intime, un des fondateurs de la Société, ancien professeur à l'Université de Leipzig, auparavant directeur de l'Office de statistique de la Saxe, dont le 70e anniversaire fut naguère célébré par les savants de l'Allemagne. Aux autres places de membre honoraire, furent élus des statisticiens universellement reconnus de quatre pays: Autriche, Hongrie, Pays-Bas et Suisse. Ce sont: MM. Victor Mataja, ministre en retraite, professeur d'Université, ancien président de l'Office autrichien de

tisztikai Intézet tiszteletbeli tagjai sorában Földes Béla, a kimagasló tudású, Európaszerte nagybecsült tudós személyében. Földes a harmadik magyar tudós, akinek érdemeit ezzel a ritka, rendkívül sokra értékelendő elismeréssel jutalmazta a statisztikusok nemzetközi testülete. Előtte csupán Kautz Gyula és báró Láng Lajos, tudományos életünk két nagy hírű jelese választatott az Intézet tiszteletbeli tagjává, míg a tiszteletbeli tagok korlátozott létszáma következtében a nemzetközi statisztikai életben hosszú időn át vezérlő szerepet játszó Keleti Károly és az Intézet kongresszusainak tudományos munkásságában sok nagybecsű előadással közreműködő Kőrösy József — mindketten az Intézet megalapításának részesei — ennek a megtisztelő kitüntetésnek osztályosai nem lehettek.

Az intézet új **rendes tagjai** a következők:

Keynes Maynard János (Cambridge) a „The Economic Journal“ kiadója, a „Royal Economic Society“ titkára, a Nemzeti Életbiztosító Társaság elnöke. Több értékes értekezése és könyve jelent meg pénzügyi, valuta- és bankkérdésekről, valamint a valószínűségszámításról. A békeszerződésekkel foglalkozó, objektív tudással megírt művei is közismertek.

Nyström Bertil, a svéd munkaügyi és népjóléti hivatal igazgatója, a Svéd Statisztikai Társaság alelnöke. Számos statisztikai tanulmányában főleg a munkáskérdésekkel és a munkásügy mezőgazdasági vonatkozásaival, továbbá a szociális statisztika több más problémájával foglalkozott.

A Német Statisztikai Társaság, melynek 1928 szeptember 6-i hamburgi üléséről Szemlénk a következő számban hoz részletesebb beszámolót, ülésén Zahn Frigyes elnök javaslatára elhatározta, hogy tiszteletbeli tagsággal tünteti ki a statisztika mezején különös érdemeket szerzett kiválóbb tagjait. A taggyűlés ezután egyhangú határozattal megválasztotta az első öt tiszteletbeli tagot, és pedig elsőnek a Társaság egyik megalapítóját, Würzburger Jenő titkos tanácsos, ny. lipcei egyetemi tanárt, a szász statisztikai hivatal volt igazgatóját, a német és a nemzetközi statisztika világszerte ismert jeles művelőjét, akit 70. születésnapja alkalmából az egész német tudományosság legutóbb melegen ünnepelt. A többi négy helyre négy külállam, Ausztria, Magyarország, Svájc és Németalföld statisztikai életnek nemzetközileg elismert jelessége választatott be, ú. m.: Mataja Viktor ny. miniszter, egyetemi tanár, Ausztria statisztikai hivatalának v. elnöke;

statistique; *Gustave Thirring*, professeur titulaire d'Université, ancien directeur du Bureau de statistique de la ville de Budapest, président de la Société Hongroise de Statistique qui, seul présent des nouveaux membres honoraires, a exprimé leurs remerciements; *Edmond Guillaume Milliet*, professeur à l'Université de Berne, directeur général de la Régie de l'alcool, ancien directeur de l'Office fédéral de statistique, président honoraire de la Société Statistique de Suisse; *Conrad Alexandre Verriijn Stuart*, l'excellent professeur de l'Université d'Utrecht, ancien directeur de la Statistique centrale des Pays-Bas. L'élection de M. Gustave Thirring couronne dignement sa longue activité statistique déployée particulièrement dans l'intérêt des statistiques hongroise et internationale des villes; elle montre à la fois l'estime dont la statistique hongroise jouit parmi les statisticiens d'Allemagne.

Svájci Statisztikai Társaság. — Société Statistique de Suisse.

La 48e Assemblée générale de la Société Statistique de Suisse a été tenue à Zurich, les 18 et 19 mai 1928, sous la présidence de M. le professeur E. W. Rappard, au milieu d'une grande affluence. À l'ordre du jour figuraient les conférences d'actualité et de haut niveau de M. Charles Pribram, chef de la section de statistique du Bureau International du Travail, sur la recherche des conjonctures et de M. M. Saitzew, professeur d'Université, sur la politique de conjonctures. Les deux conférences ont été suivies de substantielles observations, présentées par plusieurs membres. Puis M. Rappard a été réélu président. Ont été, en partie par réélection, élus membres du Bureau: MM. Marcel Ney, directeur de la Statistique fédérale, décédé subitement entre temps (questeur); Charles Brüscheweiler, directeur de l'Office de statistique de Zurich (actuaire); E. Grossmann, E. Meyer, H. Schneebeli et W. Stauffacher. M. Frédéric Mangold, professeur à l'Université de Bâle, a été de nouveau chargé, pour trois ans, de la rédaction du Bulletin de la Société, „Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft“.

Az angol Királyi Statisztikai Társaság. — Royal Statistical Society (Londres).

On sait que les Présidents de l'illustre Royal Statistical Society sont ordinairement élus pour deux ans. En 1928 c'est M. Alfred Guillaume Flux, chef de la section statistique du Board of Trade qui a été élu pour le cycle suivant, en remplacement de M. le vicomte D'Abernon, président pour 1926—1928. M. Flux a pris constamment une part active aux Sessions de l'Institut In-

Thirring Gusztáv egyet. c. ny. rk. tanár, Budapest székesfőváros statisztikai hivatalának ny. igazgatója, a Magyar Statisztikai Társaság elnöke, aki az ülésen az új tiszteletbeli tagok közül egyedül volt jelen és a megválasztottak köszönetét tolmácsolta; Milliet Ödön Vilmos berni egyetemi tanár, szeszjövődéki főigazgató, a szövetségi statisztikai hivatal v. igazgatója, a Svájci Statisztikai Társaság tb. elnöke; Verriijn Stuart Konrád Sándor, az utrechti egyetem nagynevű tanára, a holland központi statisztikai hivatal v. igazgatója. — Thirring Gusztáv tiszteletbeli taggá választása méltó elismerése hosszú statisztikai — különösen a hazai és a nemzetközi városi statisztika érdekében kifejtett — munkásságának, de egyúttal azt is megmutatja, hogy a magyar statisztika milyen értékelésben és megbecsülésben részesül a német szakkörök részéről.

A Svájci Statisztikai Társaság nagy érdeklődéssel kísérte 48. évi közgyűlése 1928 május 18—19-én Zürichben zajlott le Rappard E. W. professzor elnöklete alatt. A látogatott ülésen két magasszínvonalú, aktuális előadás hangzott el: Pribram Károly, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal vezető statisztikusa a konjunktúrakutatásról, Saitzew M. egyetemi tanár pedig a konjunktúrapolitikáról adott elő. Mindkét előadást több tartalmas, előadás-számbamenő hozzászólás követte.

Az üléssel kapcsolatos választások eredményeképpen a Svájci Statisztikai Társaság elnöke továbbra is Rappard E. W. maradt. A tisztikar többi tagjai — részben újválasztással — Ney Marcel, az időközben váratlanul elhunyt szövetségi statisztikai igazgató (quaestor), Brüscheweiler Károly, a zürichi statisztikai hivatal igazgatója (aktuárius), továbbá Grossmann E., Meyer E., Schneebeli H. és Stauffacher W. lettek. A Társaság folyóiratának, a „Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft“-nak szerkesztésével újabb három évre Mangold Frigyes bázeli egyetemi tanárt bízták meg.

A Londonban székelő angol Királyi Statisztikai Társaság elnöki tisztségét rendszerint két évig viselik a szigetország statisztikai életének jelességei. Az 1926—1928. évi ciklusban Vicomte D'Abernon állott a Társaság élén, mely egyike a világ legrégebbi statisztikai társulatainak. 1928-ban a következő ciklus tartamára Flux Alfréd Vilmos, a Board of Trade statisztikai osztályának vezetője lett elnök. Flux a Nemzetközi Statisztikai Intézet kongresszusainak

International de Statistique. — Les vice-présidents de la Royal Statistical Society sont MM. J. Bonar, M. Greenwood, D. Heron et C. P. Sanger.

is állandó és tevékeny résztvevője. — A Társaság alelnökei Bonar J., Greenwood M., Heron D. és Sanger C. P.

Személyi hírek. — *Nouvelles personnelles.*

M. Eugène Würzburger, l'éminent professeur de statistique de l'Université de Leipzig, ayant atteint dans la première moitié de 1928 la limite d'âge légale, a pris sa retraite. Son successeur est M. Rodolphe Meerwarth, un des représentants les plus distingués de la littérature statistique allemande.

M. Erik Schumann, directeur du Bureau de statistique de la ville de Kassel, a été nommé directeur de la Statistique municipale de Dresde, dont le directeur précédent a été M. Schäfer.

M. F. Stabel, adjoint scientifique, devint directeur du Bureau de statistique et économique de la ville de Ludwigshafen, en remplacement de M. A. Zwick, nommé à Cologne.

Marcel Ney †. Le 11 septembre 1928 mourut, à l'âge de 54 ans, M. Marcel Ney, le distingué directeur de l'Office de statistique fédéral de la Suisse. Questeur de la Présidence de la Société de Statistique de la Suisse, M. Ney a toujours pris une part active dans les travaux de cette Société dont il était un des rapporteurs en 1927 à l'Assemblée de Luzerne. Membre de l'Institut International de Statistique depuis 1924, il assistait, en représentant la Suisse, aux Sessions de Bruxelles, de Rome et du Caire. De ses travaux, il faut faire ressortir ses études concernant les questions de la statistique officielle et ses nombreux articles publiés dans „Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft“, les précieux ouvrages qu'il a écrits sur la mortalité et l'application dans l'assurance des tables de mortalité, ainsi que sur la population de la Suisse. La Société Hongroise de Statistique a perdu en la personne de M. Marcel Ney un éminent membre honoraire, élu à l'Assemblée générale de 1927.

Nouvelles personnelles.

A lipesei egyetem kiváló statisztika tanára, Würzburger Jenő. a folyó év első felében a törvényes korhatárt betöltötte és nyugalomba vonult; utóda Meerwarth Rudolf, a német statisztikai irodalom egyik legjelesebb művelője lett.

Drezda város statisztikai hivatalának igazgatójává Schumann Erik kasseli statisztikai igazgató nevezetett ki. A hivatal előző igazgatója Schäfer F. volt.

Ludwigshafen város statisztikai és gazdasági hivatalának Zwick A. igazgató Kölnbe távozása folytán megüresedett igazgatói székét Stabel F. tudományos asszisztenssel töltötték be.

Ney Mareel †. 1928 szeptember 11-én 54 éves korban váratlanul elhunyt Ney Marcel, a svájci Szövetségi Statisztikai Hivatal érdemes igazgatója. Ney mint a Svájci Statisztikai Társaság elnökségének tagja (quaestora) a Társaság életében tevékeny munkásságot fejtett ki, így egyik előadója volt a Társaság 1927. évi luzerni gyűlésének. A Nemzetközi Statisztikai Intézetnek 1924-ben választott tagjává; mint Svájc hivatalos statisztikájának vezetője, hazája képviseletében résztvett az Intézet brüsszeli, római és kairói kongresszusain. Irodalmi munkásságából a hivatalos statisztika kérdéseit érintő és annak ügyköréből fakadó tanulmányain s a „Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft“ hasábjain megjelent számos cikkén kívül a halandóságról és a halandósági táblázatoknak biztosításügyi alkalmazásáról, továbbá Svájc népesedési viszonyairól írott értékes műveit emeljük ki. A Magyar Statisztikai Társaság Ney Marcelben 1927. évi közgyűlésén megválasztott tiszteletbeli tagját gyászolja.

A legújabb görög népszámlálás. — *Le récent recensement de la population en Grèce.*

Görögország lakossága 1839—1920-ig 823.773-ról 5,536.275-re emelkedett. E tekintélyes emelkedés csak kis mértékben tulajdonítható a természetes szaporodásnak és oka inkább abban keresendő, hogy az ország területe az elmúlt évtizedekben igen gyakran változott, kiterjedése egyre nagyobbodott s alig volt két népszámlálás, amely ugyanarra a területre vonatkozott. A legutóbbi népszámlálás (1920. évi) eredményei is nagyon hamar elavultakká váltak, mert az új, nemzeti alapokon felépülő Törökország egy-két éven belül visszaszerezte a sèvres-i békeszerződésben tőle a görögök javára elszakított területeket és ezzel Görögország újabb te-

rületi változást szenvedett. Másrészt — és ez már sokkal fontosabb körülmény — a törökök száz-ezerszámra üldözték ki a kisázsiai görögöket, akik kénytelenek voltak hazájukba menekülni, miáltal Görögország lakossága 1922 júliusától 1925 januárjáig terjedő időközben becslések szerint kb. 1,400.000 bevándorlóval gyarapodott. Így szükségessé vált egy újabb népszámlálásnak még 1930 előtti megtartása, amelyre nézve az előkészületeket 1928 tavaszáig be is fejezték.

Az 1928. évi népszámlálással kapcsolatban a görög köztársaság az ugyanezen év február 10-én szentesített 3.445. sz. törvénnyel kiegészítette a nép-

számlálásokra vonatkozó 490. sz. törvényt. Az új törvény szerint ezentúl minden tizedik, 0-ával végződő esztendőben a közgazdasági miniszter által megjelölt napon általános népszámlálás tartandó. Kivételes esetekben a minisztertanács a számlálást rövidebb időközökben is elrendelheti. A népszámlálás családi és egyéni lapok kitöltése útján történik, amely lapokkal a nomarchiák (tartományok) vezetősége tartozik a városokat és községeket ellátni. A minisztertanácsnak joga van a már említett 10 évnél rövidebb időn belül elrendelt népszámlálásokat határozni a felől, hogy az összeírás családi, vagy egyéni lap útján történjék.

A számlálókerületek beosztását az egyes községekben a démarchos (a község feje) vagy a községi tanács elnöke állapítja meg, a számlálóbizottság közreműködésével. A számlálóbizottság áll a városi bizottságból (községi tanácsból) és azon tisztviselőkből, akiket a démarchos, vagy a községi tanács elnöke e célra kinevez. A démarchosok a számlálás kezdete előtt legalább 20 nappal átadják a községi számlálóbizottságoknak a részletes körzetbeosztást, az utaknak és tereknek nomenklaturáját és a házak számáról készült kimutatást.

Megemlítendő, hogy az írni-olvasni tudásnál a számlálólapon csak igennel vagy nemmel lehet válaszolni, mert a csak olvasni tudókat külön nem kérdezik. Első helyen tudakolják az anyanyelvet és második helyen az otthoni társalgási nyelvet.

A felvétel költségeit az állampénztár előlegezi, ahová azok a Nemzeti Banknál fennálló „statisztikai

illetékek” című számla révén fognak idővel megtérülni. A fedezet biztosítására és a statisztikai felvétel nagy költségeire való tekintettel, a statisztikai illetékeket egyidejűleg felemelték.

A felvétel megbízhatósága céljából elengedhetetlenül szükséges, hogy exakt topográfiai térképek álljanak rendelkezésre. Athén és Pireus fejlődése azonban a menekültek beözönlése folytán oly nagyméretű volt és az építkezési tevékenység rövid idő alatt annyira fellendült, hogy a meglévő térképek teljesen használhatatlannokká váltak. Ezért, Velentzas közgazdasági miniszter javaslatára, elhatározták, hogy Athénról és Pireusról repülőgépről megejtett felvételek útján fognak topográfiai térképet készíteni. A tervet végre is hajtották és bizonyára az egész világon ez az első eset, midőn a repülőgép ilyen szolgálatot végzett a népszámlálásnak. A repülőgépeket Mester-féle fotokinematográfiai készülékekkel látták el, amelyekkel a németek már a háborúban bámulatos eredményeket értek el. A teljesen önműködő készüléket a légszavár által felkavart levegő erejével hajtott dinamó útján fejlesztett elektromos árammal mozgatták. A felvételeket a tenger színe fölött 900 méter magasságban ejtették meg; 8 filmet vettek fel 150 km² területről. Az ebből készített térképnek az az előnye, hogy tökéletes pontossággal veszi fel a helyzet képét, közvetlenül a népszámlálást megelőző időpontban.

Az 1928. május 15-én megkezdődött legújabb görög népszámlálás eredményeiről adatok még nem állnak rendelkezésre.

A Genfben székelő Nemzetközi Munkaügyi Hivatal pályázati hirdetménye.

Concours du Bureau International du Travail à Genève.

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal (Nemzetek Szövetsége) Genfben (Svájc) nemzetközi pályázatot nyit statisztikai szakosztályának főnöki állására.

2. A pályázaton a Nemzetközi Munkaügyi Szervezethez tartozó tagállamokból való mindkét nembeli jelöltek részt vehetnek. (A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal tisztviselőinek jogukban áll résztvenni a pályázaton.)

3. A betöltendő állás évi javadalma 28.000 svájci frank, amely évi 1000 frankos emelkedéssel 33.000 franknyi legmagasabb összegig növekszik. Ez a fizetés a genfi életfenntartási költségek alakulásának megfelelő változásnak van alávetve. (Jelenleg az összeg ebből kifolyólag 2-6%-os csökkenést szenved.) Az összegből 5%-os járulékot vonnak le a Személyzet Jóléti Pénztárához való hozzájárulás címén, amelyhez a Nemzetek Szövetsége a maga részéről ugyanennyivel járul hozzá.

4. Csupán azok a jelöltek vehetnek részt a pályázaton, akik 1928 december 31-ig legalább 30.

és legfeljebb 45. életévüket töltik be és akik tökéletes egészségnak örvendenek.

5. A jelöltektől megkívánt képességek a következők:

a) Képesség általában a gazdasági jellegű, úgy elméleti, mint gyakorlati kérdések tárgyalására, főleg a statisztika és különösen a munkaügyi statisztika körében.

b) Képesség a fentemlített kérdésekkel foglalkozó külön csoport munkájának rendszerbe foglalására és tanulmányai előkészítésének, valamint azok szerkesztésének irányítására.

c) A hivatal két hivatalos nyelve (angol és francia) egyikének tökéletes ismerete és kielégítő tudása a másiknak. Más nyelveken való olvasás képességét figyelembe veszik.

6. A pályázaton résztvenni óhajtó jelölteknek kérvényeiket a Bureau International du Travail à Genève-hez kell címezniök, hol is azokat legkésőbb 1928. évi december 31-ig fogadják el.

7. A pályázathoz a következő okmányokat és adatokat kell mellékelni:

Születési bizonyítványt vagy ilyen természetű anyakönyvi okiratot. (A jelölteknek meg kell jelölnie, nős-e, vagy nőtlen, megfelelő esetben a gyermekek számát és korát is.)

A jelölt állampolgárságát tanúsító okiratot.

Erre jogosított hatósági orvosnak bizonyítványát a jelölt kifogástalan egészségi állapotáról.

Minden egyetemi vagy tudományos okmányt, valamint a tudományos és közigazgatási világ kiválóságaitól származó ajánlásokat.

8. A jelölteknek minden szükséges felvilágosítást meg kell adniok pályafutásukra és tapasztalataikra vonatkozólag. Különösen fel kell sorolniok:

a) ha könyvek, cikkek, általában bárminő közgazdasági vagy statisztikai kérdésekkel foglalkozó munkáik vagy közleményeik jelentek meg;

b) ha szerepet játszottak a statisztikai és különösen a munkaügyi statisztikai kérdésekkel foglalkozó nemzeti vagy nemzetközi tudományos szervezetekben;

c) ha igazgatási, vagy végrehajtási munkakört töltöttek be valamely, akár magán, akár nyilvános közigazgatási szervezetben.

Általános alkalmazási feltételek a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalnál.

Kinevezés előtt az elfogadott jelöltet a Hivatal által kijelölt orvos megvizsgálja. Az elfogadott jelöltnek joga lesz az állásának elfoglalása céljából Genfben tett útja költségének megtérítésére. Egy évi próbaidőnek kell magát alávetnie. A próbaidő leletével új orvosi vizsgálatnak vetik alá. Amennyiben a próbaidő és az orvosi vizsgálat eredménye megfelelő, kinevezik és 21 évre szóló szerződést kap a 60 éves korhatáron belül.

A kinevezett tisztviselőnek joga van a családja áthelyezésével és saját személyes ingóságainak átszállításával felmerült szükséges költségek megtérítésére.

A próbaidős tisztviselőnek évenként 24 munkanapnyi, a kinevezettnek 36 munkanapnyi szabadsága van joga.

A kinevezett tisztviselőnek, amennyiben szabadságának eltöltésére saját államába utazik, a távollás szerint évente vagy két évenként vagy minden három évben joga van útiköltségeinek megtérítésére és az útra megfelelő időt részére külön engedélyeznek.

Németalföld gazdasági adatai.

Données économiques des Pays-Bas.

Németalföldnek a háború előtt 6 milliót meghaladó népessége ma 7 és félmillió fölül van. A házasságkötések arányszáma a háború utáni kiugrás után állandóan csökkent, míg az 1913. évinél is kisebb arányszámban, 7·4-ben állapodott meg. Az *élveszületések* arányszáma is, mely 1913-ban s még 1920-ban is 28-on felül volt, fokozatosan alásült 23·1-re. A *halálozások* arányszáma némi javulást mutat s 10 körül mozog a régebbi 12-ös arányszámmal szemben. Végeredményben a *természetes szaporodás* szintén gyengült, az arányszám 1927-ben 12·8, míg korábban a 16-ot is meghaladta.

A *munkanélküliek* száma tízezres kilengésekkel 35—45 ezer körül ingadozott az utolsó években. Maximális adat az 1921. évi 65 és félezer munkanélküli.

A *bevetett terület* a gabonaneműeknél a háború előtti állapothoz képest némileg növekedett a *búzánál* és a *zabnál*, míg a *roz*s vetésterülete csökkent. A *burgonyát* és *cukorrépát* is nagyobb területen termelik. A *búzatér*més adatai általában jobbak, mint az 1909—13. évi átlag. A *rozster*més ellenben a vetésterület csökkenésének megfelelően gyengébb adatokat mutat az újabb években. Az *árpatermelés* stagnálni, a *zabtermelés* javulni látszik. A *burgonya-*

termés évi adatai mindig nagyobbak, mint a világháború előtti átlag, a *cukorrépa* terméseredményei is rendszerint túlszárnyalják a régi átlagot.

A *kőszéntermelés* a háború után jelentősen megnövekedett: míg 1913-ban a 2 millió tonnát sem érte el, a háború utáni években 4 millió tonnára ugrott fel, 1927-ben pedig már a 9 millió tonnát is meghaladja.

A *külkereskedelmi forgalom* jóval kisebb a háború utáni években, mint 1913-ban. A külkereskedelmi mérleg állandóan jelentős passzívummal zárult.

A *közlekedési adatok* sorában feltűnő a *telefonkészülékek* számának jelentős emelkedése évről-évre és a *kereskedelmi hajóforgalomnak* az utolsó másfél évtized alatti megkétszereződése. A *gépjármű-állomány* is rohamosan nő s jelenleg a 100 ezer járművet meghaladja.

A *nagykereskedelmi index* mintegy 50%-os drágulást mutat 1913 óta. Átmenetileg igen magas volt az 1920. évi index (292). A *pénzügyi adatokból* is kiolvasható, hogy az ország nagyobb megrázkódtatás nélkül élte át az utóbbi idők viszontagságait és válságait.